

Bompengeselskapenes pengebruk: Millionlønninger, flyreiser til Austr og standup

Bomselskapenes regnskaper viser at pengene fra bilistene har gått til mye annet enn kollektivtilbud og varm asfalt. Samferdselsminister Jon Georg Dale krever opprydding.

Slike bilder sender bomselskap til Kina: Nå Datatilsynet inn i saken

Bomselskapet Ferde har basert seg på kinesisk arbeidskraft for å kreve inn bompenger fra bilistene. Nå varsler Datatilsynet at de skal se nærmere på

Direktøren i Fjellinjen går av – får 1,4 millioner etterlønn

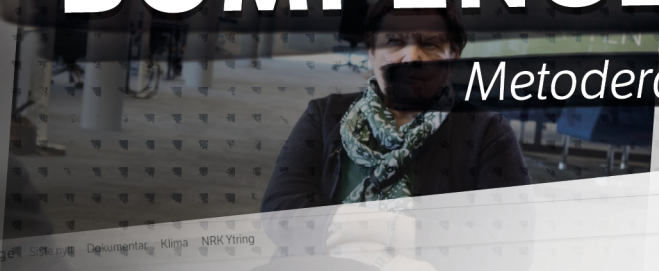
Anne-Karin Sogn går av som direktør i Fjellinjen etter at en gjennomgang av selskapet viser ulovlige anskaffelser og uryddige ansettelses. Hun får lønn i ett år etter at hun slutter.

Skattejakten

Bomsjefen i Bergen hevet millionlønn fra det offentlige samfunnsforvaltningen i Kongo. Nå er det på vei inn i retten.

BOMPENGEAVSLØRINGENE

Metoderapport SKUP 2019

Ville betale Kongo-suite med bistandspenger

Bergens-økonomidirektør i det offentlig eide bomselskapet sendte en luksussuite i Kongo på vegne av sin tidligere arbeidsgiver, for å betale bistandspenger for å få tilbake pengene.

Advokatfirma solgte råd til bomselskapet for 2,7 mill. – så ble de hyret som uavhengige granskere

Bomselskapets eiere visste ikke at de innleide granskerne også var Ferdes advokatforbindelse. Nå mener jusseksperter at granskingen kan være ulovlig.

Bompengeselskap handlet med firma toppsjefen var medeier i

Bergens-bilistenes bompenger ble brukt til å handle med et privat selskap der bomsjefen selv hadde eierinteresser.

Bomsjef snakker ut: Derfor jobbet han med Kongo-skatt i kontortiden

Bomsjef Trond Juvik følte han ikke hadde noe annet valg enn å fortsette med et skatteinnkreivingsprosjekt i Kongo. Det endte med at han ble sittende med prosjektet i bomselskapet Ferdes kontortid.

Finanstilsynet kritisk til at bomselskapet Ferde skal «granskes» av egen revisor

Revisorene i Deloitte satte godkjenstempel på bomselskapet Ferdes årsregnskap i fjor. Nå er samme firma leid inn av to fylkeskommuner for å kontrollere bomselskapet.

Innledning	1
Oppstarten	2
Fjellinjen-sakene	2
Journalene som ikke fantes	2
Innsyn etter offentlighetslovens § 28	3
Jakten på “Softis med strø”	4
Konsulent med skjulte bindinger	5
Gjennombrudd på LinkedIn	5
Ferde-sakene	7
Konkursboet som ble veien inn	8
Reskontro som innsynsverktøy	8
Bompengesjefens skattejakt i Kongo	10
Slik knyttet vi Trond Juvik til skattejakten i Kongo	11
IP-adressene som avslørte bompengesjefen	12
Norad-penger og luksussuiten i Kongo	15
IT-lederen og hans kone	17
Vi gransker granskerne	18
Konsekvenser	20
Publiserte saker	21

Innsendere: Peter Svaar, Vegard Venli og Maria Knoph Vignæs.

Prosjektet og rapporten er et samarbeid mellom NRK Økopol, NRK Innenriks og NRK Direkte.

Takk til: Marianne Johansen, Marius Tetlie og Arve Bartnes. Takk til alle som har gitt oss avgjørende tips, datamateriale og bakgrunnsinformasjon.

Publisert: Fra 17. juni 2019 til 17. desember 2019.

Innledning

Regjeringens bompengereform skulle profesjonalisere bompengeselskapene. I prosjektet “Bompengereformene” har NRK avdekket regelbrudd, lovbrudd og ukultur i de to største bompengeselskapene i landet, Fjellinjen og Ferde.

Vi har vist hvordan Fjellinjen brukte penger på et ulovlig kjøp fra en konsulent topplederen hadde forbindelser til. NRK har også avdekket hvordan Ferde handlet med firmaer ledere hadde personlige forbindelser til. Administrerende direktør Anne-Karin Sogn i Fjellinjen måtte gå av etter NRKs avsløringer.

De fem bompengeselskapene forvalter til sammen over 11 milliarder kroner årlig. Da vi ba om innsyn i deres offentlige postjournaler, oppdaget vi at tre av dem ikke hadde på plass denne elementære og lovpålagte ordningen. Flere toppledere har underveis i arbeidet ikke villet gi intervjuer til NRK eller snakke med oss. Jobbingen vår har for en stor del bestått i å sikre sentral dokumentasjon fra private selskaper, kilder og offentlige etater.

Sakene våre har utløst flere granskinger. Vi avslørte at en av granskerne, advokatfirmaet Kluge, feilinformerte offentligheten i bestrebelsene på å avvise tette bindinger til bompengeselskapet Ferde.

De fleste sakene utløste nye og konkrete tips. Arbeidet fortsetter i 2020.

Oppstarten

Ideen om å grave i bompengeselskaper kom på et seminar i NRKs redaksjon for økonomi og politikk i januar 2019. Vi så for oss at bompenger ville bli et viktig tema i valgkampen, men hadde ikke en klar hypotese da vi startet arbeidet, utover at vi ønsket å granske pengebruken.

Fjellinjen-sakene

Journalene som ikke fantes

I februar 2019 var første skritt i researchen å be om postjournalene til alle de fem regionale bompengeselskapene. Det ble blink, men på en helt annen måte enn vi hadde sett for oss. Det første svaret kom fra Erling Bortne, direktør i Bompengeselskap Nord:

“Vi har ikke anskaffet en søkbar og elektronisk tilgjengelig postjournalløsning og må bruke noe tid på å gå igjennom dokumentasjonen og vurdere dette opp mot blant annet personvern og ulike interesser.”

Til vår overraskelse viste det seg at flere av bompengeselskapene ikke fulgte lovkravet om ordentlige postjournaler. Uten slike journaler er det ikke mulig å få oversikt over hvilke dokumenter man kan bestille innsyn i.

- Bompengeselskap i Nord hadde ikke et postjournalssystem, og hadde tilsynelatende aldri mottatt et innsynskrav før.

- Bompengeselskapet Vegamot i Trondheim sendte oss en liste de hadde laget selv, den manglet både journal- og dokumentnummer.
- Bompengeselskapet Ferde hadde ikke postlister fra før september 2018, og det manglet dermed journal for selskapets første driftsår.

Selskapene Fjellinjen og Vegfinans hadde derimot gode journalsystemer og sendte oss listene med dokumenter på vanlig måte.

Journalrotet fikk det til å ringe i bjella. Bompengeselskapene forvalter årlig 11 milliarder kroner av bilistenes bompenger. Hvis det sto så dårlig til med elementære ting, hva ellers kunne være galt? Vi utviklet nå en hypotese. Forvalterne av milliarder av kroner har dårlige innsynsrutiner, blir ikke kikket etter i kortene, og kan ha dårlige kontrollrutiner som åpner for dobbeltroller. Plutselig framsto dette som et viktig prosjekt å jobbe med, og vi økte bemanningen fra 1 til 3 reportere.

Innsyn etter offentlighetslovens § 28

Siden journalene hos flere selskap var mangelfulle, hadde de begrenset verdi for oss som inngangsport. Løsningen ble åpne innsynskrav. Offentlighetsloven § 28 sier at man "i rimelig utstrekning" kan kreve innsyn i dokumenter om en bestemt sak. Det betyr at du kan kreve at det offentlige finner frem dokumentene for deg, og er virkelig et arbeidsverktøy godt som gull for journalister.

Vi gjorde en rask brainstorm på opplysninger vi visste fantes, og som kunne gi oversikt over selskapenes virksomhet, og kanskje sette oss på sporet av saker. Listen med opplysninger vi ønsket å se, så etterhvert slik ut:

- Brutto lønn for alle ansatte, spesifisert per ansatt per måned. Her var vi på jakt etter å se lønnsnivået i selskapene, noe vi tenkte kunne være interessant i og med at disse lønningene finansieres av bompenger.
- Oversikt over konsulentbruk siste tre år, spesifisert på selskap og totalbeløp.
- Alle reiseregninger for samtlige ansatte, siste tre år.
- Alle kostnader til velferdstiltak, julebord og andre ansattgoder, siste tre år.

Dette ba vi nå om hos alle bompengeselskapene. Håpet var at disse opplysningene skulle gi oss et innblikk i selskapenes levde liv, og det viste seg å holde stikk.

Men igjen ble vi skuffet over svarene. Det vi fikk tilbake var ofte helt generelle oppsett i et Excel-ark, som kun viste aggregerte tall. Ferde sendte oss lister over

reiser, men ikke hvem som hadde reist eller hva reisene kostet. Vi fikk også lønnstall, men bare for ledergruppen samlet (8 stk) og øvrig ansatte (74 stk). Først etter flere uker med nye runder fikk vi de dataene vi ønsket oss.

Jakten på “Softis med strø”

Vi begynte nå jakten på det vi kalte “softis med strø”. Dette begrepet oppsto i redaksjonen for noen år tilbake etter [NRK ba om innsyn i reiseregningene til en First House-partner](#) som jobbet for Telemark fylkeskommune. Reporterne kunne lese at han hadde krevd refusjon for utlegg til strø på soft-isen.

Vi søkte om innsyn i alle reiseregninger i Fjellinjen og Ferde. Vi endte opp med et stort materiale og fant flere eksempler på “softis med strø”. 19. juni publiserte vi saken med tittelen [“Bomselskapenes pengebruk: Millionlønninger, flyreiser til Australia, sprit og standup”](#).

På Ferdes julebord i 2017 satte 38 ansatte til livs 186 alkoholenheter, i snitt nesten seks på hver. På fakturaen stod blant annet en drink med navnet “sure føtter”. Saken ga en første pekepinn på det som framsto som en ukultur i forvaltningen av bilistenes bompenger. Ferde-sjef Trond Juvik la seg flat og beklaget pengebruken.

Fjellinjen hadde sendt tre ansatte på businessklasse-billetter til en bompenge-kongress i Australia, og bare flybillettene kostet nesten 130.000 kroner.

Vi fikk innsyn i flybillettene, og så at de gjaldt for “Fare Class C”, som er businessklasse. Vi skrev inn flightnumrene i søkemotoren til flydatabasen [flightaware.com](#). Da så vi at de ansatte på den ene flyvningen hadde reist med en Emirates’ A380-maskin. Denne flytypen er kjent for den store baren i flyets 2. etasje.

“Softis med strø”-saken vår vakte reaksjoner. Samferdselsminister Jon Georg Dale (Frp) kalte pengebruken “uakseptabel” og ba bompengeselskap-eierne landet rundt gå gjennom regnskapene, og stramme inn praksis.

- Poenget med bompengeselskap er ikke at de skal ha luksuriøse fester, men at de skal ta inn penger vi trenger til å finansiere vei, sa Dale til NRK.

Dagen etter NRK-saken ble Fjellinjens styreleder kalt inn på teppet av eierne, Oslo kommune og Akershus fylkeskommune. De ønsket redegjørelser for [pengebruken](#).

Konsulent med skjulte bindinger

NRKs gjennomgang viste at de fleste bompengeselskapene hadde liten eller moderat konsulentbruk. Men i Fjellinjen hadde konsulentbruken økt markant de siste par årene. Fra omlag 1 million kroner i 2016 til 3,6 millioner i 2017 og 9,6 millioner kroner i 2018.

Konsulentbruken var altså nesten tidoblet på tre år, viste oversikten vi hadde fått fra Fjellinjen, etter at vi sendte dem vår liste med innsynsbegjæringer i februar. Dette ble vi nysgjerrig på.

Oversikten viste at det var tre konsulentselskaper som tok snaut halvparten av disse pengene: Det fremkom ikke navn på de enkelte konsulentene. Vi ba derfor om innsyn i underbilagene med timelister for all konsulentbruk. Etter omlag en måned fikk vi - i mai 2019 - tilsendt 286 sider med disse timelistene fra Fjellinjen.

Det var veldig mange navn på konsulenter i materialet, så vi fokuserte på de konsulentene som hadde levert mest. Det var de tre selskapene Bragd, Segur og Considium Consulting.

Vi la merke til at en av konsulentene hadde 18 år bak seg som seksjonssjef i Statens Vegvesen. Nå jobbet han som privat konsulent og fakturerte Fjellinjen. En annen av konsulentene hadde også bakgrunn fra veisektoren i Norge gjennom mange år.

Flere vi snakket med i denne fasen, både i og utenfor bransjen, ga også inntrykk av at her var det et lite og sammensveiset miljø og ikke alltid ryddige prosesser for ansettelser og innleie. Det var dette som satte oss på sporet av å gå videre med grundigere undersøkelser av mulige bånd mellom konsulentene og bompengeselskapet.

Tre konsulentselskaper hadde fakturert Fjellinjen for nær 2 millioner kroner hver, bare i 2018. Hvem var de, og hvorfor var kompetansen deres tilsynelatende så mye verdt? Var det en kultur for å bruke gamle bekjente?

Gjennombrudd på LinkedIn

Med utgangspunkt i lønnslistene vi allerede hadde fått innsyn i, laget vi en liste over de mest sentrale ansatte i Fjellinjens ledergruppe. Vi begynte å google navnene deres sammen med hvert av navnene på konsulentene i de tre sentrale

konsulentfirmaene. Vi sjekket til sammen anslagsvis seks navn. Vi sjekket også Facebook. Vi fikk ingen direkte treff på noen av disse metodene.

Men på jobbsøker-plattformen LinkedIn fikk vi et gjennombrudd.

Vi gikk inn på LinkedIn-profilen til konsulenten Karen Johanne Strømstad i Considium Consulting. Selskapet driver i hovedsak med ledelses- og organisasjonsutvikling, og er eid av 22 partnere.

I jobbhistorikken hennes på LinkedIn oppga hun at hun hadde jobbet mange år bak seg i Telenor-systemet. Det samme viste profilen til administrerende direktør i Fjellinjen, Anne-Karin Sogn.

På LinkedIn så vi også at Karen Johanne Strømstad hadde vært kommunikasjonssjef mens Fjellinjens nåværende direktør Anne-Karin Sogn hadde vært leder for Telenor Kundeservice tidlig på 2000-tallet. Deretter gikk begge to samtidig til Opplysningen 1881, der de fortsatte å jobbe sammen som kommunikasjonssjef og direktør til 2007. De to hadde vært nære kolleger i sju år. Nå var de begge knyttet til Fjellinjen, Anne-Karin Sogn som toppsjef, og Karen Johanne Strømstad som konsulent. Hun hadde fakturert Fjellinjen for 2 millioner kroner.

Vi visste nok til å legge informasjonen frem for Strømstad og Sogn. Strømstad beskrev overfor oss relasjonen de to i mellom som en "arbeidssosial kontakt". Hun fortalte at de traff hverandre i blant for å snakke karriere og jobb, eller i forbindelse med tilstelninger for tidligere Telenor-ansatte. Sogn beskrev Strømstad som "en jeg har jobbet med tidligere, og en jeg stoler på".

Vi hadde nå deres egen bekreftelse på en tett, profesjonell relasjon. Vi sjekket nå Fjellinjens innkjøp fra Karen Johanne Strømstad på Doffin.no, databasen hvor alle utlysninger av offentlige anbudskonkurranser ligger. Vi fant ikke spor av at Strømstads konsulentavtale var lagt ut på anbud, slik kontrakter som dette normalt blir. Kunne Sogn ha gitt oppdraget til sin bekjent uten anbudskonkurranse?

Vi ba Fjellinjen om å redegjøre for anbudsprosessen rundt avtalen med Strømstad. Fjellinjens kommunikasjonssjef svarte at innleie av Strømstad hadde vært en "direkteanskaffelse". Det betydde at Fjellinjen-direktøren hadde gitt et lukrativt konsulentoppdrag til sin bekjente gjennom mange år, uten anbudsprosess.

I intervju med Sogn svarte hun slik om innleien av Strømstad:

– *Har du gitt en bekjent en kontrakt på 2 millioner kroner?*

– Nei, det har jeg ikke. Hun har fått den kontrakten som du ser, men det er ikke slik at jeg hyrer inn venner og bekjente. Det er ikke min måte å jobbe på, sa Sogn.

Vi rakk ikke engang å publisere saken før Fjellinjen varslet NRK om at engasjementet til Karen Johanne Strømstad var avsluttet. Den beskjeden kom 17. juni, dagen før saken ble publisert. Vi hadde samme dag bedt selskapet kommentere at advokat og ekspert på anskaffelsesreglementet, Marianne Dragsten, mente anskaffelsen av Strømstad var ulovlig. Dette var Fjellinjen nå enig i.

– Denne avtalen har ikke vært anskaffet korrekt, og det beklager vi. Slikt skal ikke skje hos oss, skrev kommunikasjonssjef Håkon Nordahl til NRK. Få dager senere ble Fjellinjens styreleder Cato Hellesjø kalt inn til møte hos byråd for næring og eierskap i Oslo kommune, Marthe Scharning Lund. Eierne ønsket en redegjørelse om forholdene vi hadde avdekket.

Styret i Fjellinjen bestilte en såkalt selskapskontroll av selskapet. Dette er en form for kontrollrevisjon der man systematisk går gjennom regnskap og anskaffelser for å se om reglene er fulgt. Kontrollen ble utført av revisorselskapet Deloitte. De gikk videre på NRKs saker om konsulent-anskaffelser og pengebruk, og rullet opp enda mer.

Deloitte-rapporten konkluderte med 15 ulovlige anskaffelser uten anbud, at kun 6 av 24 ansettelse hadde vært utlyst og at kun 11 av 22 konsulenter var anskaffet gjennom anbud. De avdekket også uregelmessigheter i reise-rutiner og rapportering.

I oktober 2019 kunne [NRK fortelle at Sogn måtte gå av](#), med en etterlønn på 1,4 millioner kroner.

Ferde-sakene

Funnene våre i Fjellinjen-sakene gjorde at vi fikk mange spennende tips. Nesten alle handlet om bompengeselskapet Ferde på Vestlandet. I bunken med tips vi nå satt på var det åpenbart at flere av dem kom fra personer med god kjennskap til bompengibransjen.

Tipsene gikk ut på at det kunne ha skjedd uheldig samrøre mellom økonomien i private selskaper og offentlige bompenger. Administrerende direktør i Ferde, Trond Juvik, kom fra jobben som sjef i BT Signaal AS. Det var den privateide forløperen til Ferde, som er offentlig eid av fem fylkeskommuner. Ifølge tipsene var det i denne overgangen det hadde skjedd ting vi burde undersøke.

Konkursboet som ble veien inn

Vi søkte etter Trond Juvik i oppslagsverktøyet Bizweb. Her kan man slå opp både aktive og historiske forretningsopplysninger. Juvik sto oppført med forskjellige roller i en rekke selskaper. Flere av dem var merket med rød tekst. Det betyr at selskapet enten er oppløst eller konkurs. Ett av de rødmerkede selskapene var BTS Norway.

Dette var et privat selskap der både Ferde-sjef Trond Juvik og en annen ledende ansatt i Ferde, Jonny Bratseth, hadde hatt eierinteresser. BTS Norway var et privateid konsulentselskap.

Da vi oppdaget at det var åpnet konkurs i akkurat dette selskapet, forsto vi at en ny dør hadde åpnet seg. Av erfaring visste vi at en konkurs kan være en god kilde til informasjon man ellers ikke har tilgang til. En konkurs har alltid en fast rollebesetning, blant annet den offentlig oppnevnte bostyreren som skal se etter kritikkverdige forhold og fordele midler i konkursen, og alle kreditorene som har lidd økonomiske tap. I praksis er dette en lang liste over potensielle kilder.

Flere av disse ville ikke snakke med oss, men prosessen ledet oss til personer som kunne vite mer om Ferde. Etterhvert fikk vi tilgang til en rekke dokumenter, blant annet en omfattende datadump. Noen av dokumentene i dumpen forsøkte vi å få innsyn i fra offentlige virksomheter, men fikk avslag. Datadumpen ble meget viktig for den videre jobbingen.

Reskontro som innsynsverktøy

Neste steg ble å se nærmere på kreditorene som hadde meldt krav i konkursboet til BTS Norway. En dem var det amerikanske selskapet Appian. Vi ba bostyrer om å sende oss avtalen BTS Norway hadde med selskapet, som viste seg være en treårig avtale om kostbare datalicenser til 60.000 euro per år. Avtalen gjaldt et prosjekt kalt "eGov Kongo". Dette var oppsiktsvekkende, og noe vi ville se nærmere på.

På dette tidspunktet hadde vi fått innsyn i Ferde-dokumenter som viste at også Ferde stod på Appians kundeliste. Vi kjente til toppsjefens eierinteresse i BTS Norway.

Nå bestemte vi oss for å sjekke om Ferde hadde utbetalt penger til Appian eller BTS Norway. Vi visste at en oversikt over alle leverandørene som har fått utbetalt penger i et bokføringspliktig selskap finnes i "reskontroen". Det er rapporter som kan trekkes ut fra hovedregnskapet, som gir oversikt over krav og transaksjoner mellom

selskapets kunder eller leverandører. Utdrag herfra er noe selskapet plikter å kunne skaffe til veie på forespørsel, ifølge [bokføringsloven § 5](#).

Det betyr i de fleste tilfeller at selskapet har organisert regnskapsførselen i datasystemer som kan produsere nødvendige rapporter med få tastetrykk. Med andre ord: Her kunne vi kanskje få innsyn med hjemmel i offentleglova § 9, som sier at enhver har rett til innsyn i sammenstillinger fra det offentlige databaser når dette kan gjøres “med enkle fremgangsmåter”.

Reskontro-utskriften kom som en excel-fil. Hver utbetaling til en leverandør var datert og listet ut som en rad i excel-arket. Vi satte på et [filter](#). Det er et verktøy fra excel-menyen som gjør det mulig å hente ut bare de radene som inneholder et bestemt søkeord. Vi søkte etter “BTS Norway”.

Det ga treff på flere fakturaer. Ved hjelp av få tastetrykk hadde vi funnet dokumentasjon på at Ferde hadde betalt penger til et selskap hvor bompengesjefen selv hadde eierinteresser. Herfra var veien kort til å be om innsyn i alle fakturaene som BTS Norway hadde sendt til Ferde.

En av fakturaene var 273.361 kroner, og gjaldt betaling for lisens på programvare. “Lisens” er et annet ord for en avtale, i praksis den avtalen som gir en person rettigheter til å bruke et dataprogram. Her gjaldt det lisens på programvaren “Appian”. Det er den samme leverandøren som hadde levert krav i konkursboet til BTS Norway.

Da vi leste videre i bilaget, sperret vi opp øynene. I et notat som var vedlagt fakturaen, sto det: *“BTS Norway er Appian Reseller Partner og nevnte lisenser er nå overført til Ferde”*. Nå så vi konturene av en sak av vesentlig samfunnsinteresse. Hadde Ferde tatt over de økonomiske forpliktelsene til et selskap der Ferde-sjefen hadde personlige interesser?

I en mailkorrespondanse som også fulgte med fakturaen, så vi at en ledende ansatt i Ferde, Jonny Bratseth, hadde spilt en viktig rolle. Han hadde forhandlet frem en avtale som gikk ut på at BTS Norway skulle slippe å betale for lisensene de hadde kjøpt av Appian, mot at Ferde kjøpte lisenser for en tilsvarende verdi. “Vi vil ikke signere endringen av den opprinnelige avtalen med BTS Norway, uten at bestillingen signeres samtidig”, understreket Appian i forhandlingene.

At både Bratseth og Juvik i praksis hadde sittet på begge sider av bordet av en slik transaksjon var oppsiktsvekkende.

Nå hadde vi dokumentasjon på at overføringen av datalisenser betydde at bompengeselskapet Ferde, med bilistenes bompenger, hadde overtatt økonomiske forpliktelser på minst 273.000 kroner. Dette var penger som ellers skulle vært betalt av det private selskapet der Ferde-sjefen og hans prosjektleder for teknologi hadde eierinteresser.

Da vi sjekket nærmere, viste det seg dessuten at innkjøpet ikke hadde vært på anbud. Da vi spurte Juvik hvordan det var mulig å gjennomføre en slik handel uten å bryte habilitetsreglene, kom han til kort. Han innrømmet overfor oss at bompengeselskapet aldri hadde gjennomført noen habilitetsvurdering, og at dette var problematisk. Dermed kunne vi skrive saken "[Bompengeselskap handlet med firma toppsjefen var medeier i](#): Bergens-bilistenes bompenger ble brukt til å handle med et privat selskap der Ferde-sjefen selv hadde eierinteresser.

Leder i Vestland Høyre, Tom Georg Indrevik (H) [krevde at Ferde-styret måtte kastes](#).

Bompengesjefens skattejakt i Kongo

Vi hadde tidligere sett benevnelsen "eGov Kongo" blitt brukt i konkursboet etter BTS Norway. Da vi leste en årsrapport til firmaet BT Signaal, forløperen til Ferde, så vi at et selskap som het "BTS Africa" var nevnt i en tabell. Hva var dette? Hadde ett av de selskapene som Trond Juvik hadde tilknytning til, gjort forretninger i Afrika? Og hva var egentlig "eGov Kongo"?

I kontakt med bostyreren i BTS Norway fikk vi bekreftet at det trolig lå en historie i Kongo. Vi kontaktet deretter flere kilder, og dannet oss følgende bilde av situasjonen:

Et privat selskap Ferde-sjef Trond Juvik hadde eierinteresser i, hadde etablert et system for skatteinnkreving i Kivu-provinsen i Kongo, et av Afrikas mest korrupte land. Vi tok raskt kontakt med Ferde. I en e-post avviste kommunikasjonsdirektør Marit Husa for at Ferde hadde hatt noe med Kongo-prosjektet å gjøre:

"E-gov prosjektet i Kongo er ikke en del av det Ferde har overtatt. [...] Eventuelle spørsmål knyttet til e-gov prosjektet i Kongo kan følgelig ikke Ferde svare på."

Samme dag ba vi om innsyn i alle saksdokumenter og e-post fra alle ansatte i Ferde som var knyttet til Kongo. Vi fikk avslag, og Fylkesmannen i Vestland stadfestet avslaget den 16. oktober. Dermed var innsyns-sporet stengt.

Trond Juvik ville ikke la seg intervju eller prate med oss på bakgrunn om skatteprosjektet i Afrika. I jakten på åpne kilder stod vi på bar bakke.

Slik knyttet vi Trond Juvik til skattejakten i Kongo

Enkle nettsøk basert på det lille vi visste ga resultat. Vi googlet “e-gov kivu” og fant en YouTube-video der guvernøren i Nord-Kivu, Julien Paluku, deltok.

Brukeren som hadde lagt ut videoen het Bienfait Muniyi, og jobbet for myndighetene i Nord-Kivu. Vi klikket på hans brukerprofil og fikk opp andre videoer han hadde lagt ut på YouTube. Der fant vi en video av åpningsseremonien for skatteinnkrevings-prosjektet i Nord-Kivu i mai 2017.

På videoen kunne vi se hvordan nåværende Ferde-direktør, Trond Juvik, holdt en åpningstale på klingende bergensk - med tolk - foran en fullsatt konferansesal i Nord-Kivus hovedstad Goma. Hele den politiske ledelsen i provinsen var tilstede sammen med et jublende hornorkester og bevæpnede vakter.

Vi trengte mer oversikt, og bestemte oss for å lage en tidslinje over når Trond Juviks engasjement i skatteinnkrevingsprosjektet startet og sluttet. Vi ville blant annet finne ut om hans engasjement hadde fortsatt etter han tok over som direktør i det offentlig eide bompengeselskapet i oktober 2017.

Datadumpen vi satt på besto av en rekke ulike filer og formater, og det var derfor ikke mulig å søke fritt etter navn og begreper. Vi brukte mye tid de neste ukene på å lese oss gjennom materialet, fil for fil. Vi fant mye dokumentasjon som viste hvordan Juvik hadde vært meget engasjert i Kongo-prosjektet etter at han begynte som Ferde-direktør. Her er tre eksempler:

- En e-post fra en lokalansatt i Kongo til flere personer i Kongo-prosjektet, deriblant Juvik. Kongoleseren fryktet for sitt liv på grunn av en beskjed en norsk leder hadde gitt om å stenge ned deler av skatteinnkrevingsprosjektet. På tidspunktet Juvik mottok e-posten hadde han allerede begynt som direktør i Ferde.
- En tekstmelding der det står at Trond Juvik “sitter på kassen” i skatteinnkrevingsprosjektet, og måtte godkjenne pengeoverføringer til kontoret i Goma. Den var datert etter at Juvik tok over som Ferde-direktør.

- Juvik godkjente at epostboksen til to ansatte i Kongo-prosjektet ble åpnet. Dette skjedde etter en konflikt. Han engasjerte seg i saken på vegne av BTS Norway som arbeidsgivers representant, selv om han på dette tidspunktet hadde begynt i Ferde.

Materialet viste også at to andre Ferde-ansatte hadde jobbet med skattesystemet i Nord-Kivu innenfor bompengeselskapets kontortid. En e-post viste for eksempel hvordan en ansatt hadde plottet sykehus inn i et kart over Nord-Kivu. Jonny Bratseth i Ferde godkjente blant annet opprettelsen av nye brukere for ansatte i en bank i byen Butembo.

Vi sporet opp den kongolesiske ansatte som mente at han var i livsfare på grunn av nordmennenes opptreden. Vi hadde ikke hans kontaktinformasjon, og BTS Afrikas nettsted var for lengst slettet. Gjennom søk på Wayback machine, som er en historisk søkemotor for nettsider, fant vi de slettede nettsidene til BTS Afrika. Der stod mannen oppført som kontaktperson med e-post og mobilnummer. Dermed kunne vi ringe ham. Han verifiserte at sentrale dokumenter vi satt på, der han var mottaker eller avsender, var ekte.

Trond Juvik ville fortsatt ikke møte oss, og unnlot i sine skriftlige svar å redegjøre for sin rolle i skatteprosjektet. Vi visste fortsatt ikke hvor mye tid og engasjement han hadde brukt på Kongo-prosjektet innenfor sin arbeidstid i Ferde. Her skulle en enkel tekstfil i den tidligere omtalte datadumpen bli viktig.

IP-adressene som avslørte bompengesjefen

Tekstfilen viste seg å være en logg over bruken av skattesystemet i Nord-Kivu. Vi fikk opp 16.000 registreringer. Et stort antall av dem inneholdt også navnet Trond Juvik. Slik så en innlogging ut:

2018-02-01 12:50:09, Trond.juvik@btsignaal.com, Succeeded,82.134.91.180, Portal,"Mozilla/5.0 (Macintosh; Intel Mac OS X 10_13_2) AppleWebKit/604.4.7 (KHTML, like Gecko) Version/11.0.2 Safari/604.4.7

Her står først dato og tidspunkt for innloggingen, deretter brukernavnet til personen som har logget inn i systemet, fulgt av IP-adressen det blir logget inn fra. Til slutt står det hvilken type nettleser og hvilket operativsystem som er brukt. Ut av dette kunne vi lese at innloggingen er gjort fra en stasjonær eller bærbar Mac, og at brukeren er trond.juvik@btsignaal.com som opererer fra IP-adressen 82.134.91.180.

Vi satt på 38 slike innlogginger der Juviks navn dukket opp. Hvis de var ekte og tidspunktene stemte, betød det at vi kunne dokumentere at Juvik hadde brukt arbeidstiden sin i Ferde på et Kongo-prosjekt i et privat selskap han var medeier i.

En slik tekstfil er imidlertid lett å manipulere, og vi måtte nå forsikre oss om at loggen var autentisk. Vi startet med å undersøke om IP-adressene kunne verifiseres.

Vi slo opp IP-adressene Juvik hadde brukt ved hjelp av kommandolinje-verktøyene *tracert* og *nslookup*. De finnes både i Windows og på Mac. For å bruke disse data-programmene må man åpne kommandolinjen i Windows. Denne åpnes ved å gå til startmenyen, hvor man skriver "Cmd", og trykker enter.

I kommandolinjen skrev vi inn "nslookup" og IP-adressene fra loggen. Da vi trykket enter, gjorde *nslookup* et oppslag på hvilket domene IP-adressen hørte til. Juviks innlogginger var gjort fra Telenor Mobil 4G og BKK Bredbånd.

Nå begynte vi å nøste oss nærmere inn på hvor innloggingene var gjort fra rent fysisk. IP-adresser er organisert litt på samme måte som et telefonnummer. De tre første nummergruppene i IP-adressen tilhører det samme *subnettet*. Et typisk subnett kan være en etasje i et kontorbygg, eller en liten bedrift. IP-adresser på samme subnett indikerer en organisatorisk eller geografisk nærhet, på samme måte som en telefonnummerserie for en bedrift.

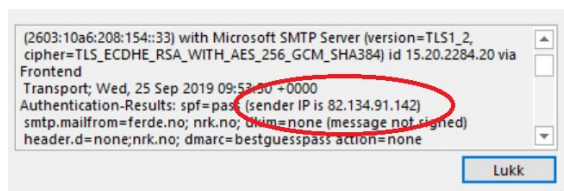
IP-adressene i loggen viste at Trond Juvik logget inn fra i alt 3 såkalte subnett:

1. IP-adressen 46.230.134.* - **BKK Bredbånd**. Vi var kjent med gjennom innsynsbegjæringen i personalgoder og velferdstiltak fra februar at Ferde dekket bredbånd til sine ansatte gjennom BKK. Her sporet vi IP-adressen til en node på domenet bkkb.no med *nslookup* og *tracert*.
2. IP-adressen 77.18.63.* - **Telenor Mobil 4G**. *nslookup* bekreftet at IP-adresse som var brukt tilhørte domenet tmi.telenormobil.no. Vi var kjent med gjennom innsyn i mobilregninger at Telenor Mobil var Ferdes mobil-leverandør.
3. IP-adressen **82.134.91.180** tilhørte også BKK Bredbånd. Adressen er på samme subnett som Ferdes mails server (mx1.ferde.no, med IP **82.134.91.140**).

Nå kunne vi knytte IP-adressene til et subnett i Ferde og Juviks private abonnementer. Nå ville vi også se om det var mulig å sammenligne IP-adressene

mot metadata i e-poster vi hadde fått fra Juvik.

Alle e-poster inneholder metadata der IP-adresser fremgår. En enkel oppskrift på hvordan man går frem for å lese metadata i e-post, finnes [her](#).

Da vi sjekket metadataene i Juviks e-poster, så vi med en gang at det var samsvar mellom IP-adressene i Kongo-loggen og

adressene til Ferdes mail-servere, som Juviks e-post hadde gått gjennom.

Vi kunne dermed slå fast at Juvik hadde logget inn i skattesystemet i Kongo fra samme subnett som Ferdes to mailservere. Dataloggen viste at Juvik logget inn på Kongo-systemet gjentatte ganger fra IP-adressen 82.134.91.**180**, mens mailserverne hadde IP 82.134.91.**140** og **142**.

Vi visste dermed at Juvik hadde logget inn i skattesystemet i Kongo fra en IP-adresse i lokalene til Ferde og BTS Norway i Fjøsangerveien 68. Loggen viste til sammen 20 innlogginger herfra i løpet av januar/februar 2018.

Juvik logget dessuten inn 18 ganger til sammen fra BKK Bredbånd og fra Telenor Mobil 4G i samme tidsrom, som stemte bra overens med Ferdes leverandøravtaler for ansatte for henholdsvis hjemmebredbånd og 4G mobilabonnement. Vi gjorde en rekke tilsvarende observasjoner av Jonny Bratseth.

Men fortsatt var vi usikre på hvilken tidssone loggen var ført i. Tenk om den var ført i amerikansk tid, eller indisk tid. Det kunne i så fall tyde på at Juvik ikke hadde vært innlogget i arbeidstiden i Ferde.

Vi gjorde følgende observasjoner i loggen:

1. En bølge av innlogginger fra det vi visste var norske, og det som fremsto som kongolesiske ansatte, rundt klokken 09 hver dag.
2. Vi visste fra andre kilder vi var i kontakt med at Ferdes IT-sjef Jonny Bratseth var en morgenfugl som ofte kom tidlig på jobb. Han logget da også ofte inn ganske tidlig på dagen i skattesystemet, vi fant innlogginger både 5.30 og 6.30.
3. De indiske utviklerne i Jaipur lå 3,5 timer foran norsk tid. Vi fant bølger med

innlogginger fra dem ganske presis klokken 05.30, som ville si klokken 9 lokal tid i India.

Nå kunne vi endelig slå fast at Trond Juvik og Jonny Bratseth i sin arbeidstid i Ferde, hadde jobbet med skatteinnkrevingprosjektet i Kongo.

I saken "[Bomsjefen i Bergen styrte skattesystem i Kongo](#)" viste vi at Trond Juvik hevet millionlønn fra det offentlige samtidig som han styrte et system for innkreving av skatt i en provins i Kongo. Han hadde også en rekke ganger gjort det i arbeidstiden for Ferde.

Samferdselsminister Jon Georg Dale (FrP) var en av mange som reagerte sterkt på NRKs opplysninger. - Dette rokker ved tilliten til hele selskapet. Vi må forvalte bompengene fornuftig, og det NRK her avslører indikerer dessverre ikke det, uttalte Dale, og [krevde opprydding i Ferde](#).

På lederplass skrev Bergens Tidende: "Juvik tener i dag 1,6 millionar kroner for å krevje inn bompengar mest mogeleg effektivt. Då er det ikkje akseptabelt å bruke tida på heilt andre ting. Denne saka er ikkje den første avsløringa knytt til Ferde. I oktober kom det fram at bompengeselskapet har betalt fleire hundre tusen kroner til eit konsulentselskap Juvik sjølv var medeigar i".

Først etter den massive kritikken gikk Trond Juvik med på [å gi oss et intervju](#). Han bagatelliserte de mange innloggingene sine og hevdet at de tok "maks 30 sekunder". Juvik innrømmet imidlertid å ha logget inn i skattesystemet i arbeidstiden.

Norad-penger og luksussuiten i Kongo

Under jobbingen vår med Kongo-prosjektet fikk vi høre fra kilder at Trond Juvik og medarbeidere i hans private selskaper hadde fått støtte fra Innovasjon Norge og bistandsmidler fra Norad til å utvikle skatteinnkrevingsprosjektet i Kongo.

Ferde hevdet de ikke hadde opplysninger å gi oss innsyn i. Kommunikasjonsdirektør Marit Husa skrev: "Ferde kjenner ikke til saker innenfor vårt arbeidsområde / ansvarsområde som har krevd kontakt med de nevnte organisasjoner."

Men i datadumpen hadde vi funnet en kontrakt Trond Juvik hadde inngått med guvernøren i Nord-Kivu på vegne av selskapet BT Signaal AS. Juvik var sjef og medeier i selskapet. I kontrakten sto det at Juviks forretningside var å ta 5% av skatt

som ble samlet inn i provinsen. Vi ville gjerne vite om Norad kjente til hvordan Juviks selskap planla å tjene penger blant annet ved hjelp av bistandsmidler.

I Norads arkiver fant vi e-poster fra Sissel Horne Bortheim, nåværende regnskapssjef i Ferde, til Norad. E-postene var sendt innenfor hennes arbeidstid i Ferde. I e-postene oppga hun at hun var finansdirektør i BT Signaal, det private selskapet der Trond Juvik hadde vært direktør og medeier. Bortheim jobbet ikke lenger i selskapet.

Hvorfor hadde regnskapssjefen i et offentlig bompengeselskap i sin arbeidstid jobbet med regnskap for et privateid selskap i Kongo? Regnskapssjef Bortheim ville ikke svare på NRKs spørsmål.

I dialogen med Bortheim var Norads saksbehandler kritisk. I regningen hun hadde sendt inn forsøkte selskapet å bruke Norad-midler til å betale for en luksus-suite i Kongo, til nesten 1.000 dollar døgnet. Norad-saksbehandleren brukte begreper som «dårlig skjønn og dømmekraft», og «urimelige priser og satser». «Det er snakk om bistandskroner», skrev han.

Det endte med at firmaet Juvik var medeier bare fikk dekket halvparten av hotellregningen på over 60.000 kroner med Norads bistandspenger.

Vi spurte Ferde-direktør Juvik om han mente det var i orden at Bortheim, i sin arbeidstid i Ferde, jobbet med et privat forretningsprosjekt i Kongo som han ledet. – Ja, det har skjedd i bompengeselskapets arbeidstid, men hun har ubetalt lunsj, svarte han.

Det fremgikk også av dokumentene vi satt på at Norad avkortet pengestøtten til nordmennene på grunn av høye konsulenthonorar og dyre hotellrom. Dermed kunne vi skrive saken "[Ville betale Kongo-suite med bistandspenger](#)". Nå gikk også Norads ledelse langt i kritikken av Trond Juvik og hans forretningspartnere:

– Vi konstaterer stor avstand mellom hva som var oppgitt til oss og realiteten i prosjektet, sa Norads informasjonssjef Malin Stensønes til NRK.

Kongo-prosjektet endte dårlig for Juvik og partnerne i det private selskapet. Guvernøren i Nord-Kivu sendte et rasende brev der han hevdet at kontraktsvilkårene var brutt, og varslet erstatningskrav.

Kongo-engasjementet inngår også i Deloittes gransking av Ferde, som ble utløst av NRKs opplysninger.

IT-lederen og hans kone

Vi ville også undersøke om Ferde hadde ivaretatt habilitetskrav i andre sider av virksomheten. Vi kjente til aksjelovens regler om håndtering av transaksjoner mellom selskapet og daglig leder, styremedlemmer, aksjonærer eller deres familie, i loven kalt "nærstående".

Reglene skal hindre at selskapets verdier blir unndratt på ureglementert vis. Vi ville undersøke om det hadde skjedd i Ferde. Vi ba selskapet om innsyn i en liste over alle eventuelle nærstående-transaksjoner som hadde forekommet i selskapet.

I retur fra Ferde fikk vi innsyn i flere slike transaksjoner. I oversikten fant vi enkeltpersonforetaket til Jonny Bratseth.

Hver gang en bil passerte en av Ferdes bommer uten at bilskiltet ble avlest automatisk, sendte Ferde et foto av bilskiltet til Bratseths firma. Selskapet hans videresendte bildene til Kina, der lokale ansatte skrev ned registreringsnumrene og sendte dem tilbake til Norge, slik at Ferde kunne kreve inn bompenger.

Bratseths private firma var allerede leverandør av denne tjenesten da han ble ansatt i Ferde. Etter flere år ble kontrakten overført til et firma som var eid av Bratseths kone. Ferde forsvarte dette med at hun senere hadde deltatt i en ordinær anbudsprosess i 2018, der hun hadde slått de andre tilbyderne. Hun var fortsatt leverandør. Vi ba om innsyn i anbudsdokumentene. Vi ville finne ut om Ferde og IT-lederen hadde fulgt habilitetsbestemmelsene i anbudsreglene.

For å finne ut hvor mye ekteparet hadde fått utbetalt, brukte vi reskontro-metoden igjen. Vi sammenholdt beløpene ekteparet hadde fakturert før og etter at Bratseths kone vant anbudskonkurransen. Det viste seg at ekteparet tilsammen hadde fått utbetalt 2,5 millioner kroner, før anbudet.

Ferde avviste at kontraktene med IT-lederen og kona var i strid med anbudsregler og habilitetsregler. Det var Bratseth selv, som mens han satt i Ferdens ledergruppe, overførte sin Kina-kontrakt til kona. Vi stilte nå Bratseth og kona en rekke spørsmål, blant annet om kontraktene. De ville ikke svare på ett eneste av våre spørsmål.

Da vi fortsatte å sammenligne de to firmaene, så vi at de hele veien hadde hatt forretningsadresse på ekteparets privatadresse. Og i anbudspapirene forsto vi at kona hadde vært sentral i mannens tidligere selskap. Vi publiserte nå saken [“Bomselskapet betalte 1,4 millioner kroner til den ansattes firma: Så tok kona over”](#).

Vi viste dokumentasjonen til anbudseksperter Marianne Dragsten. Hun konkluderte med at Ferde [brøt anbudsreglene](#) da de overdro kontrakten fra Bratseth til hans kone. - Her er det så tette bånd at man kan snakke om inhabilitet, sa hun til NRK.

Hele forretningsmodellen til ekteparet Bratseth var å sende store mengder personopplysninger til Kina. Vi ville finne ut om dette skjedde i tråd med personvernreglene, og ba om innsyn i Ferdes databehandleravtale med selskapet. Ifølge Ferde dokumenterte avtalen at alt var i orden. Vi sendte avtalen til Datatilsynet, som reagerte med å iverksette en gransking av Ferde. I slutten av oktober skrev vi [“Slike bilder sender bomselskap til Kina: Nå går Datatilsynet inn i saken”](#). Datatilsynets undersøkelse pågår fortsatt.

Ferdes eiere gransker også om personopplysningsreglene er fulgt, og om tildelingen av kontraktene til Bratseth og hans kone var i tråd med loven om offentlige anskaffelser. Granskingen gjøres av revisjonsselskapet Deloitte, og konklusjonen er ventet i vinter.

I slutten av oktober bestilte også styret i Ferde en gransking av forholdene NRK hadde skrevet om. Oppdraget gikk til advokatfirmaet Kluge. Det er et stort og kjent advokatfirma, som også har kontor i Bergen.

I sin rapport skrev Kluge at anbudsreglene ikke ble brutt i forbindelse med selskapets kontrakter med ekteparet Bratseth. Derimot konkluderte advokatene med at Ferdes håndtering av personopplysninger som ble sendt til Kina var kritikkverdig.

Vi gransker granskerne

Advokatfirmaet Kluge gransket også det som kom frem i NRKs saker om lisenskjøpet og Ferde-ansattes jobbing for private selskaper. Kluges oppdrag ble av Ferdes styre beskrevet som “Mandat for uavhengig objektiv vurdering av forhold i Ferde AS”.

I sin rapport argumenterte Kluge for at det ikke hadde skjedd noe straffbart i Ferde. Men advokatfirmaet konstaterte flere regelbrudd, blant annet da Ferde kjøpte programvarelisenser fra selskapet BTS Norway. Grunnen var at sjefen i Ferde, Trond Juvik, var inhabil.

Kluge presenterte sine funn på en pressekonferanse i Bergen tidlig i desember i fjor, der vi var til stede. Dagen før lurte vi på om den profesjonelle distansen mellom Ferde og Kluge var så stor som det uavhengige og objektive mandatet forutsatte. Vi googlet "Ferde Kluge". Ett av de første treffene vi fikk, var en rapport der Ferde redegjorde for bistand fra Kluge i 2018.

Noen timer før pressekonferansen begynte på Scandic Flesland la vi i lobbyområdet merke til det som virket som en nær og jovial omgangsform mellom Kluge-advokater og Ferdes styreleder.

På pressekonferansen åpnet Kluges representant Thomas Rieber-Mohn med å si at firmaet har rammeavtale med Ferde. Han hevdet imidlertid at Kluge ikke var inhabile, og understreket at advokatfirmaet ikke hadde levert tjenester til Ferde i det tidsrommet granskingen av selskapet omfattet.

På pressekonferansen, på direkte TV, konfronterte vi Kluge med eierrapporten vi litt før hadde funnet på Google. Den viste jo det stikk motsatte av det Kluges advokat nettopp hadde uttalt offentlig. Selskapet hadde jo faktisk vært Ferdes advokat i akkurat det tidsrommet som de nå hadde gransket. Dette benektet advokat Rieber-Mohn flere ganger. Han hevdet for det fremmøtte pressekorpsset at det var datoen i Ferdes eierrapport som var feil.

Snakket han sant? Dagen etter gjorde vi målrettede journal-søk i elnnsyn. Vi søkte etter "Kluge kommune". Her fikk vi ikke treff. Da vi brukte det samme søket på nettstedet Innsyn.no, fikk vi derimot treff i journalen til Kristiansand kommune. Journalen viste at Kluge hadde representert bompengeselskapet høsten 2017, som sammenfalt med den perioden Kluge hadde gransket selskapet. Snart kunne også flere andre kommuner bekrefte at Kluge, på vegne av selskapet som i dag heter Ferde, hadde kontaktet dem samme høst. Formålet var sammenslåingen av bompengeselskaper.

Vi la frem denne informasjonen for advokat Rieber-Mohn. Han innrømmet nå at det var han som hadde tatt feil under pressekonferansen. Men han hevdet fortsatt at Kluge kunne stå inne for å ha levert en objektiv og uavhengig gransking. Nå begrunnet han det med at Kluge ikke hadde gransket saker der de hadde bistått Ferde med juridiske råd.

Nå ba vi Ferde om innsyn i, og fikk utlevert, alle fakturaene fra Kluge. Samtidig spurte vi Kluge om hvilke advokater som hadde deltatt i granskingen av Ferde. Vi

gikk gjennom alle fakturaene og hentet ut navnene på advokater som hadde levert ordinær advokatbistand til Ferde i den perioden som ble gransket.

Stikk i strid med det Kluge hevdet, kunne vi dokumentere, at to Kluge-advokater hadde deltatt i granskingen samtidig som de gjorde andre oppdrag for Ferde. Vi hadde nå, både på direkte TV og i oppfølgings-saken, dokumentert at advokatfirmaet Kluge ikke redegjorde korrekt om sitt forhold til Ferde i forbindelse med granskingen etter NRKs avsløringer.

Nå skrev vi saken "[Advokatfirma solgte råd til bomselskapet for 2,7 mill. – så ble de hyret som uavhengige granskere](#)". I saken uttaler jusprofessor Jan Fridthjof Bernt at Kluge var inhabile. – Her bør fylkeskommunene som øverste styringsmyndighet gå inn og si at denne granskingen kan ikke benyttes i den videre vurdering. Vi må ha en ny gransking der det ikke kan reises spørsmål om inhabilitet.

Konsekvenser

- Etter NRKs saker om Fjellinjen, og granskingen som fulgte i kjølvannet, måtte administrerende direktør Anne-Karin Sogn gå av.
- Vi dokumenterte at Sogn hadde gitt millionoppdrag til en bekjent, Karen Johanne Strømstad, i strid med reglene. Konsulent-avtalen ble avvirket.
- Fjellinjen-granskingen, iverksatt etter NRKs artikler, avdekket 15 ulovlige innkjøp.
- Advokatfirmaet Kluge gransket Ferde på oppdrag fra styret. Ferde fikk kritikk for å ha brutt personvernreglene (GDPR). Kluge konkluderte også med at Juvik var inhabil i forbindelse med kjøp av lisenser.
- Ferdes styre ga administrerende direktør Trond Juvik formell kritikk etter NRKs sak om lisenskjøpet.
- Samferdselsminister Jon Georg Dale (Frp) reagerte sterkt på en rekke av NRKs funn. Han har bedt om gjennomgang av økonomien i alle de fem bompengeselskapene i Norge.
- Fylkeskommunene som eier Ferde har bedt Deloitte gjøre en selskapskontroll av Ferde. Rapporten er klar i vinter.

Publiserte saker

NRK har publisert sakene i "Bompengeavsløringene" på radio, TV og nett.

18. juni 2019:

Bomsjefen i Oslo hyret eks-kollega som konsulent – betalte millionhonorar uten anbud

Nett:

https://www.nrk.no/norge/bomsjef-hyret-eks-kollega-som-konsulent_-_betalte-millionhonorar-uten-anbud-1.14571402

Radio:

<https://radio.nrk.no/serie/dagsnytt/NPUB07312019#t=2m13s>

TV:

<https://tv.nrk.no/se?v=NNFA19061819&t=578s>

Styreleiaren i Fjellinjen: – Dette skulle ikkje ha skjedd

Nett:

https://www.nrk.no/norge/styreleiaren-i-fjellinjen_-_dette-skulle-ikkje-ha-skjedd-1.14593676

19. juni 2019:

Bompengegeselskapenes pengebruk: Millionlønninger, flyreiser til Australia, sprit og standup

Nett:

https://www.nrk.no/norge/bompengegeselskapenes-pengebruk_-_millionlonninger_-_flyreiser-til-australia_-_sprit-og-standup-1.14571274

TV:

<https://tv.nrk.no/se?v=NNFA19061919&t=766s>

20. august 2019:

Kaller inn bompengegeselskapene på teppet: Vil ha full gjennomgang av pengebruken

Nett:

https://www.nrk.no/norge/kaller-inn-bompengegeselskapene-pa-teppet_-_vil-ha-full-gjennomgang-av-pengebruken-1.14666781

Radio (politisk kvarter, NRK P2):

<https://radio.nrk.no/serie/politisk-kvarter/NREP01016519/20-08-2019>

8. oktober 2019:

Direktøren i Fjellinjen går av – får 1,4 millioner i etterlønn

Nett:

https://www.nrk.no/osloogviken/direktoren-i-fjellinjen-gar-av-_far-1_4-millioner-i-etter-lonn-1.14733747

TV:

<https://tv.nrk.no/se?v=NNFA19100819&t=670s>

23. oktober 2019:

Bompengeselskap handlet med firma toppsjefen var medeier i

Nett:

<https://www.nrk.no/norge/bompengeselskap-handlet-med-firma-toppsjefen-var-medeier-i-1.14720264>

Vestland Høyre reagerer på bomsaken: – Styret må byttes ut

https://www.nrk.no/norge/vestland-hoyre-reagerer-pa-bomsaken_-_styret-ma-byttes-ut-1.14753297

Kontrollutvalg gransker bomselskap: – Skal gå dypt inn i pengebruken

https://www.nrk.no/norge/kontrollutvalg-gransker-bomselskap_-_skal-ga-dypt-inn-i-pengebruken-_1.14737083

Arbeiderpartiet: – Må sette i gang en ekstern gransking av alle bomselskap

Nett:

https://www.nrk.no/norge/arbeiderpartiet_-_ma-sette-i-gang-en-ekstern-gransking-av-alle-bomselskap-1.14753781

TV:

<https://tv.nrk.no/se?v=NNFA19102319&t=737s>

25. oktober 2019:

Bomselskapet betalte 1,4 millioner kroner til den ansattes firma: Så tok kona over

Nett:

https://www.nrk.no/norge/bomselskapet-betalte-1_4-millioner-kroner-til-den-ansattes-firma_-sa-tok-kona-over-1.14754802

Samferdsleministeren ber om full gjennomgang av bomselskapa

<https://www.nrk.no/hordaland/samferdsleministeren-vil-ha-ekstern-kontroll-av-bomselskapa-1.14756951>

28. oktober 2019:

Slike bilder sender bomselskap til Kina: Nå går Datatilsynet inn i saken

Nett:

https://www.nrk.no/norge/slike-bilder-sender-bomselskap-til-kina_-na-gar-datatilsynet-inn-i-saken-1.14754918

1 desember 2019:

Bomsjefen i Bergen styrte skattesystem i Kongo:

Nett:

<https://www.nrk.no/norge/xl/bomsjefen-i-bergen-styrte-skattesystem-i-kongo-1.14733957>

TV:

<https://tv.nrk.no/se?v=NNFA03120119&t=91s>

4. desember 2019:

Rapport etter NRK-avsløringer konkluderer: Flere regelbrudd i bomselskapet Ferde

Nett:

https://www.nrk.no/norge/rapport-etter-nrk-avsloringer-konkluderer_-flere-regeIbrudd-i-bomselskapet-ferde-1.14807779

Bomsjef snakker ut: Derfor jobbet han med Kongo-skatt i kontortiden

Nett:

https://www.nrk.no/norge/bomsjef-trond-juvik-i-ferde-snakker-ut_-derfor-jobbet-han-med-skatteinnkreving-i-kongo-i-kontortiden-1.14808728

TV:

<https://tv.nrk.no/se?v=NNFA19120419&t=1141s>

11. desember 2019:

Ville betale Kongo-suite med bistandspenger

<https://www.nrk.no/norge/ville-betale-kongo-suite-med-bistandspenger-1.14806509>

17. desember 2019:

Advokatfirma solgte råd til bomselskapet for 2,7 mill. – så ble de hyret som uavhengige granskereNett:

https://www.nrk.no/norge/advokatfirma-solgte-rad-til-bomselskapet-for-2_7-mill.-_sa-ble-de-hyret-som-uavhengige-granskere-1.14820584